

NORMY JĘZYKOWE – REKOMENDACJE

• SKRÓTOWCE (AKRONIMY)

Nowo wprowadzane skrótowce należy przy pierwszym wystąpieniu dokładnie objaśnić, a więc użyć najpierw pełnej nazwy, obok której w nawiasie powinien się znaleźć skrót wielkoliterowy, np. Produkt Krajowy Brutto (PKB), a następnie do końca tekstu konsekwentnie stosować albo pełną nazwę, albo skrótowiec. Reguła ta nie dotyczy standardowych oznaczeń jednostek miary.

Skrótowców nazw obcojęzycznych nie tłumaczy się na język polskich, chyba że istnieje ogólnie stosowany w języku polskim odpowiednik. Przy pierwszym wystąpieniu skrótowca najpierw należy podać opis w języku polskim, a następnie w nawiasie skrótowiec i pełną nazwę, np. Sieć ISDN (ISDN, Integrated Service Digital Network) to cyfrowy system telekomunikacyjny.

• SKRÓTY

Często występujące w tekstach wyrażenia i wyrazy, które zaleca się podawać w formie skrótów:

– i tak dalej = itd.	– punkt procentowy = p.p.
– i tym podobne = itp.	– pod tytułem = pt.
– między innymi = m.in.	– rok = r.
– na przykład = np.	– przed naszą erą = p.n.e.
– porównaj = por.	– wiek = w.
– to znaczy = tzn.	– strona = s.
– tak zwane = tzw.	– pozycja = poz.
– zobacz = zob.	– na temat = nt.
– punkt = pkt	– to jest = tj. ≠ taki jak (brak skrótu).

Uwaga, nie należy zaczynać zdania od skrótu.

● POZIOME KRESKI – ZASTOSOWANIE

[–] Dywiz (łącznik)

Jest najkrótszą kreską, znakiem międzywyrazowym, który nie jest otaczany spacjami, stosuje się go w:

- złożeniach np. polsko-angielski, czary-mary, Bielsko-Biała;
- w skrótowcach pisanych w całości wielkimi literami w celu oddzielenia tematu i końcówki fleksyjnej, np. PKS-u, o PIW-ie;
- w rzeczownikach i przymiotnikach złożonych, w których pierwszym członem jest liczebnik pisany cyframi; występuje wówczas między liczbą a wyrazem, którego dotyczy, np. 100-procentowy, XIX-wieczny;
- przymiotnikach złożonych, różniących się pierwszym członem, np. ośmio- i dziesięciokrotny.

[–] Półpauza

Dłuższa niż dywiz, krótsza niż pauza, stosowana jako:

- myślnik (międzywyrażeniowy znak interpunkcyjny), jest otaczany spacjami;
- znak pisarski oznaczający zakres (od–do), nie jest otaczany spacjami (np. lata 2015–2015, s. 67–89, t. I–V);
- jako znak pisarski w wyrażeniach ukazujących relacje między różnymi osobami, instytucjami, państwami itp., nie jest otaczany spacjami (pociąg relacji Warszawa–Kraków, pakt Ribbentrop–Mołotow, choroba Heinego–Medina, prawo Bouguera–Lamberta–Beera).

[–] Minus (dostępny w sekcji programu Word „Operatory matematyczne”), stosowany:

- przy oznaczaniu wartości ujemnych, bez spacji między znakiem a liczbą;
- jako znak odejmowania, otaczany spacjami z obu stron.

● LICZEBNIKI

Należy używać cyfr:

- do zapisu wartości powyżej 10 włącznie (poniżej należy używać wyrazów);
- gdy poprzedzają jednostkę pomiaru;
- w przypadku funkcji statystycznych lub matematycznych, wielkości dziesiętnych lub ułamkowych, procentów, proporcji, percentyli i kwartyli;
- gdy reprezentują czas, daty, wieki, uzyskane punkty i punkty na skali, sumy pieniędzy i numery;
- gdy dotyczą części książek i tabel oraz każdego numeru listy mającej co najmniej cztery numery, np. tabela 3, rysunek 13, rozdział 7 (mimo że to liczebnik porządkowy, w tym przypadku nie stawiamy kropki).

Należy używać słów do zapisu:

- każdej liczby, która zaczyna zdanie, tytuł lub nagłówek tekstu, np. Piętnaście procent badanych wskazało odpowiedź a;
- ułamków zwykłych (np. jedna trzecia badanych);
- przybliżeń liczby (np. około trzech miesięcy).